

Handboek NVT

Leeswijzer Taalleesland
Nederlands voor het basisonderwijs
op Aruba (klas 3-klas 6)

Leerjaar 4

Thema 7

Niet verder vertellen hoor!

Werkboek 7

Luisteren & spreken

1

Lees.

De bak in

“Heb je het al gehoord?”

Bas komt opgewonden het plein oprennen.

Zijn vriendje Patrick zet net zijn fiets in het hok.

Bas komt bij hem staan en begint te fluisteren.

“De broer van Marcia moet de bak in. Mijn vader zegt het zelf.”

“De bak in?” vraagt Patrick verbaasd en hij kijkt naar de vuilnisbak die op de stoep staat.

“De bak is de gevangenis, man!” zegt Bas ongeduldig.

“Wat heeft die broer dan gedaan?” wil Patrick weten.

“Hij is met zijn auto tegen een lantaarnpaal geknald, keihard! De paal stond helemaal scheef. Mijn vader zegt dat hij te veel bier had gedronken.”

Patrick kijkt eens om zich heen. Hij ziet Marcia staan.

Ze heeft vanmorgen een bleek gezichtje.

“Laten we het maar geheim houden”, zegt hij dan. “Dit hoeven niet alle kinderen te weten. Dat is niet leuk voor Marcia.”

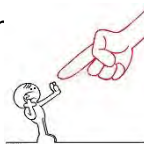
schuldig: Iemand die schuldig is, heeft een fout gemaakt. Door hem zijn er dingen verkeerd gegaan.

onschuldig: Iemand die onschuldig is, heeft geen verkeerde dingen gedaan.

beschuldigen: Beschuldiger ergens de schuld van geven.

het dagboek: Een dagboek is een schrift waarin je elke dag opschrijft wat je beleefd of meegemaakt hebt.

het geheim: Een geheim is iets wat niemand weet of mag weten.

stoer zijn: Iemand die stoer is, durft veel en is sterk.

1.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 68 op.
Lees het gedicht 'Dat overkomt iedereen wel'.

Waar gaat het gedicht het meest over?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a een jongen in het bos c bedplassen
b een jongen in bed. d stoer zijn

1.2

Waar gaat het couplet over?
Trek met je potlood een lijn van
het couplet naar de goede zin.

couplet 1	Jongens doen vaak stoer.
couplet 2	Mijn vriendjes lachen me vast uit.
couplet 3	Ik vertel je een geheim.
couplet 4	Ik dacht dat anderen nooit in bed plasten.
couplet 5	Ik droomde dat ik in een bos was.
couplet 6	Ik vond het raar dat mijn pyjamabroek buiten hing.

1.3

Rijmt dit gedicht?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a ja, van ieder couplet rijmen regel 2 en regel 4
b nee
c ja, alle regels rijmen.

Leesbegrip

- 2.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 70 op.
Lees het gedicht 'Jacinta'.

Schrijf de twee rijmwoorden uit het gedicht op.

- 2.2** Waar gaat het gedicht over?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a Het gedicht gaat over de meester, die een briefje aan Jacinta schreef.
- b Het gaat over Jacinta, die een briefje aan de meester schreef.
- c Het gaat over een geheim briefje, dat de meester in de prullenmand gooide.

- 2.3** Hieronder staat waar het gedicht over gaat.
Maar de zinnen zijn door elkaar.
Zet de zinnen in de goede volgorde.
Zet er een 1, 2 of 3 voor.

- De meester zag het.
- Ik schreef een briefje.
- Hij gooide het in de prullenmand.

- 3.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 70 op.
Lees het gedicht 'Nummer tien'.

Waar gaat dit hele gedicht over?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a over stoer doen
- b over een vrouw die eigenlijk heel lief is
- c over een kind dat niet naar school wil
- d over een vrouw die eigenlijk heel eng is

- 3.2** Waar of niet waar?
Zet een rondje om het juiste woord.

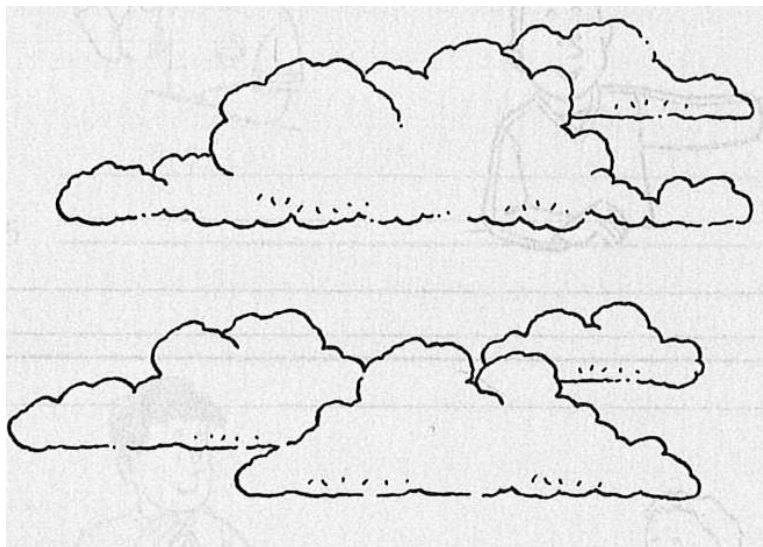
- 1 Alle regels van het gedicht rijmen.
- 2 De regels rijmen soms wel en soms niet.
- 3 Wat in couplet 1 staat is ...
- 4 Wat in couplet 4 staat is ...

waar/niet waar
waar/niet waar
waar/niet waar
waar/niet waar

Leesbegrip**4.1**

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 71 op.
Lees het gedicht 'Wolken'.

Is dit gedicht een verhalend gedicht?

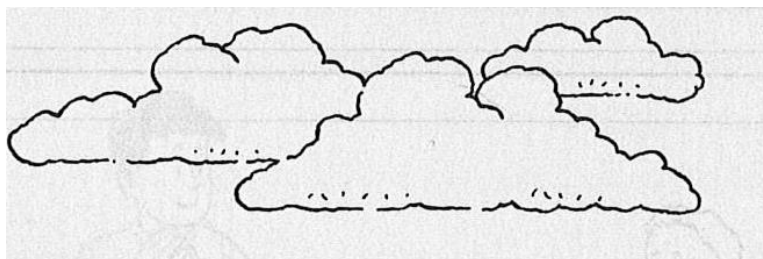
a ja

b nee

4.2

Bedenk nu zelf een vraag over wolken.

Hoe kan het dat _____

de allergie: Als je een allergie hebt, kan je lichaam ergens niet tegen. Je kunt bijvoorbeeld een allergie hebben voor zeedieren. Dan krijg je er pukkels van. *Wowo ta hincha, grawata.*

de hooikoorts: Als je hooikoorts hebt, moet je steeds niezen. Dat komt doordat het stuifmeel van gras in je neus komt.

de uitslag: Als je uitslag krijgt, heb je bultjes of vlekken op je huid. Sommige mensen krijgen uitslag als ze bijvoorbeeld vis eten.

stiekem: Stiekem betekent: in het geheim. Anderen mogen het niet weten of merken. Bijvoorbeeld elke dag een koekje uit de trommel pakken.

achterbaks: Iemand die achterbaks is, is stiekem en gemeen. Je kunt hem niet vertrouwen.

Woordenschat

1 Kleur de strip in.

Heeft iemand jou wel eens een geheim verteld?

Vond je het moeilijk om het niet door te vertellen?

Woordenschat

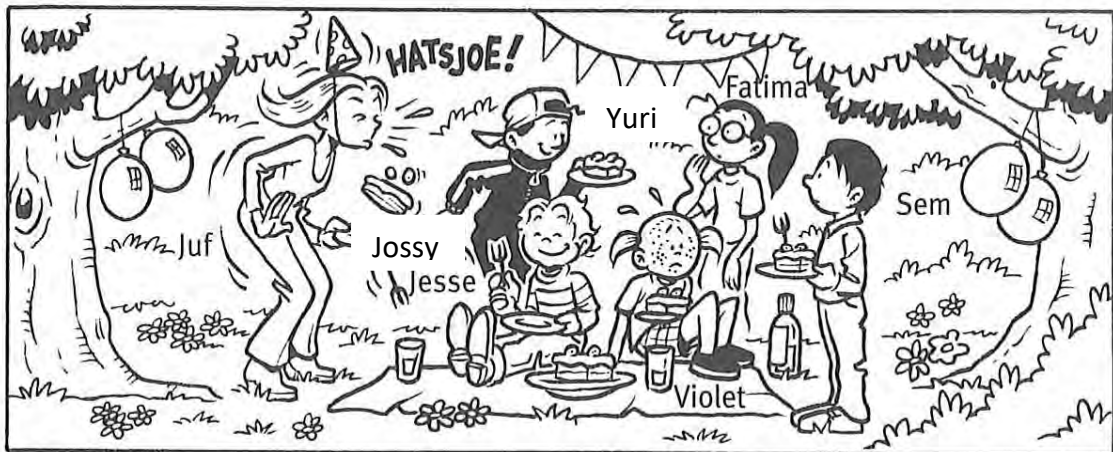
2

Juf Madeleine is jarig.

Ze viert haar verjaardag in de knoek.

De kinderen eten taart met fruit en noten.

Kijk goed naar het plaatje.

Wie heeft allergie en krijgt uitslag van noten?

En wie heeft last van hooikoorts?

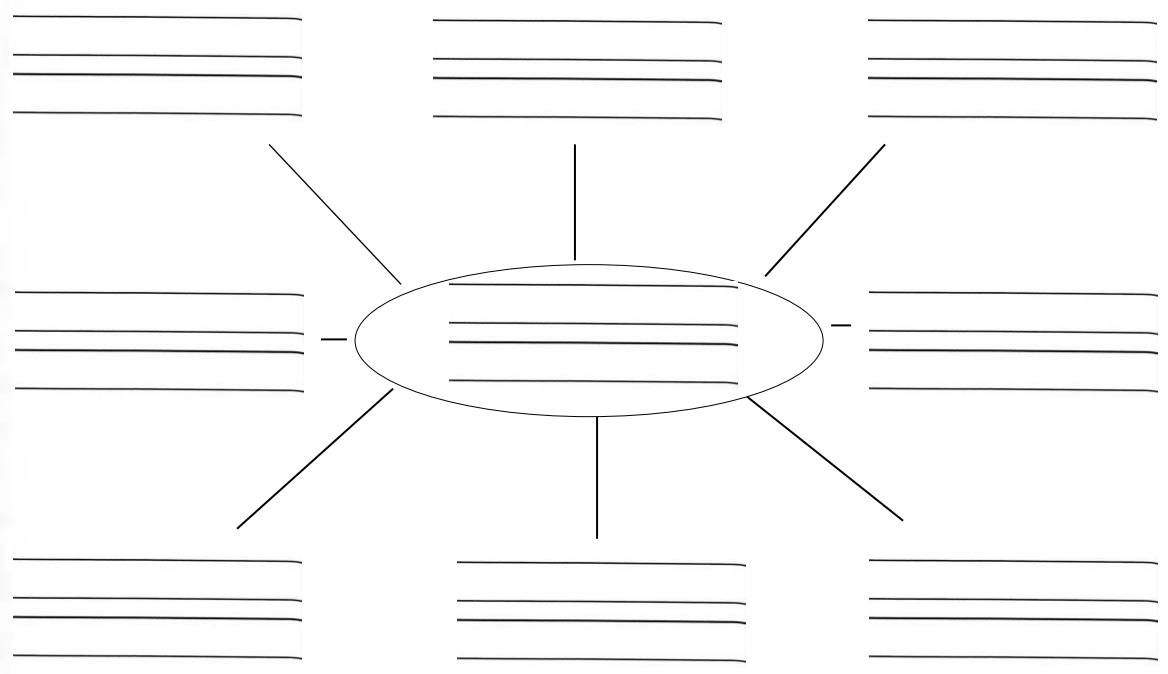
3

Vul het Woordweb in.
Schrijf in het midden: **allergie**.
Kies uit de woorden in het hok.

- jeuk
- fijn
- krabben
- niezen
- vies
- uitslag
- blij zijn
- vervelend
- rode vlekken
- operatie
- lastig
- hooikoorts
- pukkeltjes
- bulten
- besmettelijk

Let op! Er staan dus ook woorden tussen die niet in het web thuishoren!

Weet jij nog meer woorden die met allergie te maken hebben?
Schrijf die ook in het web.

Woordenschat

4 In het zoekraadsel zijn negen woorden uit het woordenboek verstopt.

1	z	g	s	t	o	e	r	n	c	z
2	r	a	o	c	s	k	e	l	e	t
3	c	s	t	i	e	k	e	m	g	e
4	o	n	s	c	h	u	l	d	i	g
5	b	h	a	l	l	e	r	g	i	e
6	q	u	i	t	s	l	a	g	k	k
7	a	c	h	t	e	r	b	a	k	s
8	h	o	o	i	k	o	o	r	t	s
9	s	i	s	c	h	u	l	d	i	g

Schrijf de negen woorden op.

1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

6 _____

7 _____

8 _____

9 _____

1

Pak je Taalleesboek.
Zoek bladzijde 78 op.
Lees de tekst 'Een geheim op zolder'.

Weet jij het antwoord?
Schrijf het op.

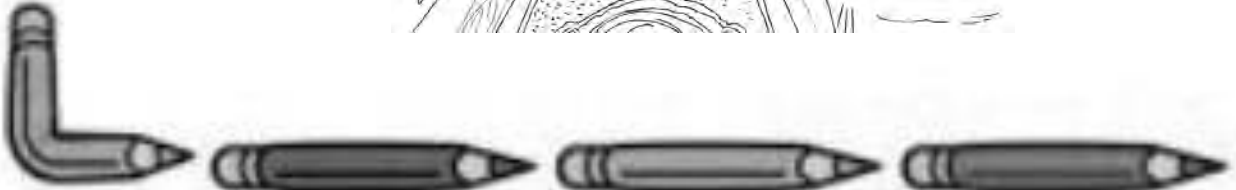
1 Is de tekst een gedicht of een verhaal?

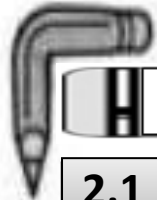
De tekst is een _____

2 Uit hoeveel alinea's bestaat de tekst?

De tekst bestaat uit alinea's.

3 Kun je in twee zinnen opschrijven waar de tekst over gaat?

Leesbegrip

- 2.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 79 op.
Lees de tekst 'Prinses Snibbe'.

Schrijf in één zin op waarover deze tekst gaat.

- 2.2** Rijmt de tekst over prinses Snibbe?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

a ja b nee

- 2.3** Elke zin hoort bij een alinea. Vul in.

- 1 De tovenaar wil met de prinses trouwen. alinea
- 2 Prinses Snibbe wil trouwen. alinea
- 3 Er deugt geen enkele man. alinea

Leesbegrip**3.1**

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 80 op.
Lees het gedicht 'Stille wens'.

Waar gaat het hele gedicht over?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a tafels leren c iemand anders willen zijn
- b slim zijn

3.2

Het gedicht heeft drie coupletten.
Over wie gaan die coupletten?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

Couplet 1 gaat over:

- a ik b jij c ik en jij

Couplet 2 gaat over:

- a ik b jij c ik en jij

Couplet 3 gaat over:

- a ik b jij c ik en jij

4.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 80 op.
Lees het gedicht 'Mijn pa'.
Wat is goed?
Zet een kruisje voor de goede antwoorden.

- a Dit gedicht rijmt.
- b Het is een verhalend gedicht.
- c Dit gedicht rijmt niet.
- d Het gedicht heeft geen coupletten.
- e Het is geen verhalend gedicht.
- f Het gedicht bestaat uit twee coupletten.

4.2

- 1 Waar kan de vader van het meisje zijn?
Schrijf in één zin op.

- 2 Waarom wil het meisje niet zeggen waar haar vader is?
Probeer dat ook in één zin op te schrijven.

Leesbegrip

- 5.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 81 op.
Lees het gedicht bij nummer 6.

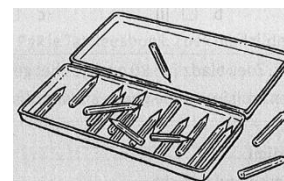
Wat is goed? Zet een kruisje voor de goede antwoorden.

- a Dit gedicht rijmt.
- b Het is een verhalend gedicht.
- c Dit gedicht rijmt niet.
- d Het gedicht heeft geen coupletten.
- e Het is geen verhalend gedicht.
- f Het gedicht bestaat uit vier coupletten.

- 5.2** Kent het meisje haar vader goed of niet goed?
Waar staat dat in het gedicht? Schrijf de zin op.

- 6** Schrijf op wat je lievelingskleur is.
Maak er een gedichtje over dat niet rijmt.

1 Schrijf de woorden hieronder.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

2 Vul in. Kijk goed naar het voorbeeld.

een duif - drie duiven

een boef - vier _____

een brief - twee _____

een prijs - zes _____

een reus - vijf _____

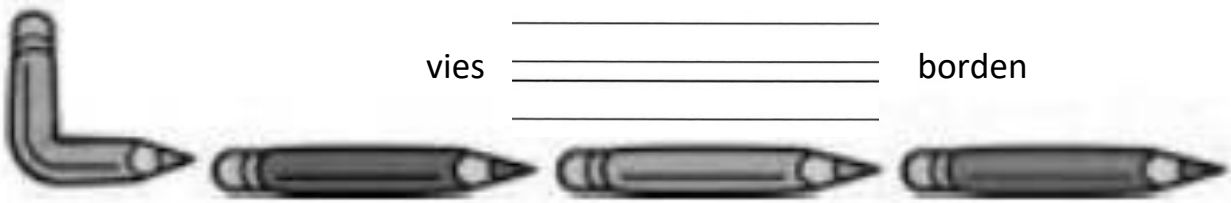
een dief - tien _____

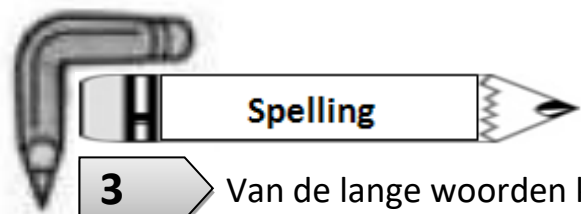
lief lieve zussen

grijs _____ muizen

half _____ broden

vies _____ borden

3

Van de lange woorden kun je twee woorden maken.
Schrijf die erachter.
Onderstreep daarna de lange, korte of tweeteekenklanken.

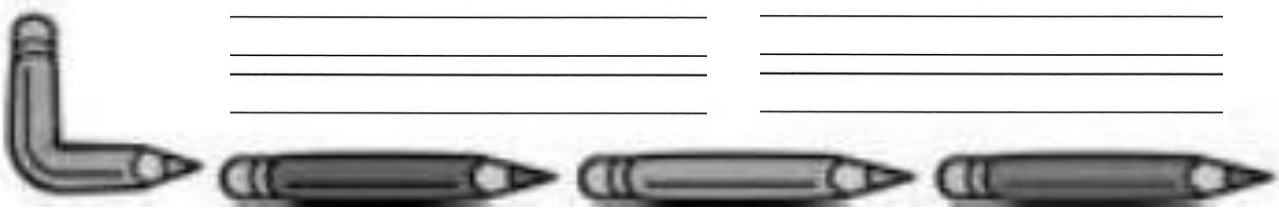
- 1 houthakker _____
- 2 handdoeken _____
- 3 dansscholen _____
- 4 middelpunt _____
- 5 grootvader _____
- 6 jarenlang _____
- 7 nauwkeurig _____
- 8 toneelstuk _____

4

De woorden in het hok hebben korte of lange klanken.
Zet ze in de goede rij.

vanmiddag	aanpassen	toneelstuk	fotograaf
omgeving	oplossing	toestemming	personeel

lange klank	korte klank
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Woordenboek

doodstil:

Als het doodstil is, is het helemaal stil. Je hoort helemaal niets. Bijvoorbeeld als iemand dood is, dan hoor je niks. Het is heel stil.

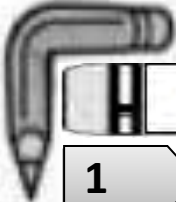
op fluistertoon:

Als een persoon iets op fluistertoon zegt, praat hij heel zacht.

geroezemoes:

Geroezemoes is een zacht geluid van veel mensen die tegelijkertijd praten.

Woordenschat

1

Doe hetzelfde als juf Madeleine

fluistertoon: fluister en toon

doorvertellen: _____ en _____

doodstil: _____ en _____

hooikoorts: _____ en _____

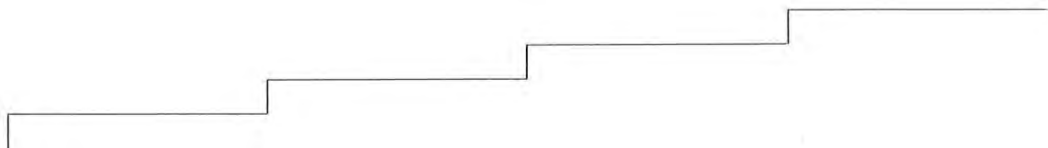
gebarentaal: _____ en _____

2

Kun je zelf nog meer van dit soort woorden bedenken?
Bedenk twee lange woorden en knip deze in twee losse woorden.

3

Maak een trap met de woorden: **schreeuwen, fluisteren, geroezemoes en doodstil.**

Taalbeschouwing
4

Lees de zinnen.
Kies het goede doewoord en vul het in.

zit of zet?

- 1 De hond _____ rechtop en geeft zijn baas een pootje.

- 2 De hond _____ de puppy voorzichtig op de grond.

ligt of legt?

- 1 De hond _____ op het kleed.

- 2 De hond _____ zijn kop op de schoot van zijn baasje.

5

Wat kies jij?
een kruisje voor het goede antwoord.

Woorden als **eten**, **slapen** en **rekenen** zijn:

a de- en het-woorden

b doe-woorden

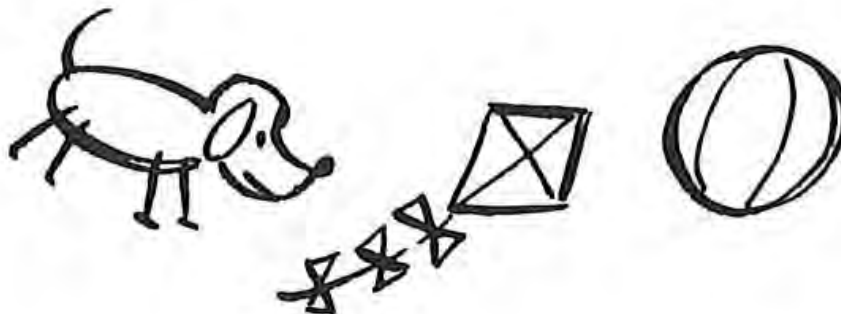

Taalbeschouwing

6.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 82 op.
Lees de tekst bij nummer 1. En bekijk ook de tekeningen goed.

Weet jij wat of wie Rednas en Nibor zijn? Schrijf het op.

6.2

Wat wil Robin na half vier gaan doen?
Kijk naar de tekeningen. Schrijf drie dingen op.

6.3

Weet je het zeker?
Of zou Robin nog iets anders kunnen bedoelen?
Schrijf nog eens drie andere dingen op.

7

Bedenk vier zinnen. Één is er al gedaan.
Bij 1 moet je steeds een ander doewoord invullen.
Bij 2 mag je het zelf weten.

1 (doewoord)2 (zelf verzinnen)

Sander fietst morgen naar zijn oom.

Sander _____ morgen _____

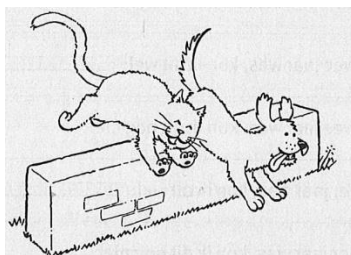
Sander _____ morgen _____

Sander _____ morgen _____

Sander _____ morgen _____

8

Vul een doewoord in.
De eerste zin is voorgedaan. Maak de tweede zin zelf af.

- 1 Een hond en een kat kunnen alle twee springen,
ze kunnen niet alle twee klimmen.

- 2 Een auto en een vliegtuig kunnen alle twee rijden,

maar ze kunnen niet alle twee _____

Taalbeschouwing

Maak nu deze zinnen af.

3 Een oma en een baby kunnen alle twee _____ ,

maar ze kunnen niet alle twee _____ .

4 Een _____ en een _____

kunnen alle twee _____ ,

maar ze kunnen niet alle twee _____ .

5 Een _____ en een _____

kunnen alle twee _____ ,

maar ze kunnen niet alle twee _____ .

9

Vul steeds één doewoord in.

1 Toen ik nul jaar was, kon ik dit nog niet.

Toen ik twee jaar was, kon ik dit wel: _____

2 Toen ik twee jaar was, kon ik dit nog niet.

Toen ik vier jaar was, kon ik dit wel: _____

3 Toen ik vier jaar was, kon ik dit nog niet.

Toen ik zes jaar was, kon ik dit wel: _____

4 Toen ik zes jaar was, kon ik dit nog niet.

Nu kan ik het wel: _____

een geheim bewaren:

Een geheim houd je voor jezelf, je vertelt het niet door. Je bewaart het geheim.

(je) mond voorbijpraten:

Als je je mond voorbijpraat, dan vertel je per ongeluk iets door wat eigenlijk geheim is. Dus iet doorvertellen.

verklappen:

Verklappen is iets vertellen wat eigenlijk niet verteld het moet geheim blijven eld een surprise party.

verraden:

Verraden is een geheim doorvertellen aan iemand die het eigenlijk niet mag weten. Als je een geheim verradt, vertel je het met opzet door.

het begin:

Het begin is iets. Bijvoorbeeld de start van d.

ontstaan:

Ontstaan is hoe iets begonnen is, bijvoorbeeld hoe de aarde ontstaan is.

de ontstaansgeschiedenis:

De ontstaansgeschiedenis is een verhaal over hoe iets is begonnen en geworden is tot wat het nu is.

1 Wat doen kinderen van klas 4?
Zet een kruisje voor de goede zin.

1 Maria probeert iets tegen te houden. Zij:

- komt in verzet.
- bewaart een geheim.
- praat haar mond voorbij.

2 John vertelt per ongeluk een geheim door. Hij:

- is vijandig.
- praat zijn mond voorbij.
- komt in verzet.

3 Karen beweegt haar mond niet. Zij:

- zegt iets op fluisterton.
- praat haar mond voorbij.
- is doodstil.

Woordenschat

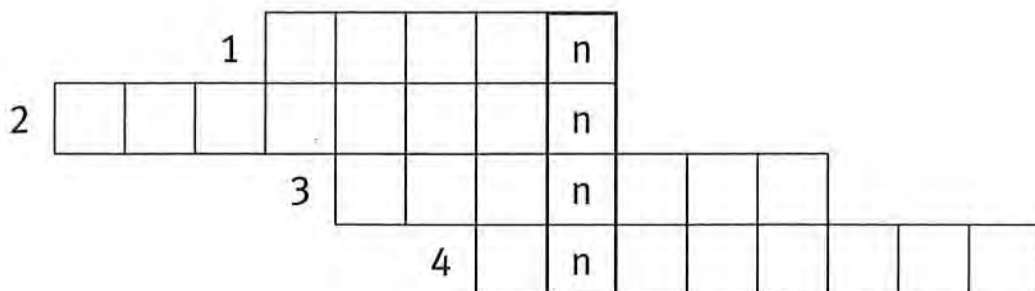
- 4 Sem vertelt hoe iets is begonnen. Hij:
- heeft zijn mond voorbijgepraat.
 - bewaart een geheim.
 - vertelt een ontstaansgeschiedenis.
- 5 Miriam is blij dat het over is. Zij:
- is opgelucht.
 - is vijandig.
 - komt in verzet.

2

Vul de puzzel in.

Tip: de woorden staan in het woordenboek.

- 1 de start van iets
- 2 iets doorvertellen aan iemand die het niet mag weten
- 3 hatelijk en gemeen doen tegen iemand
- 4 hoe iets begonnen is

Woordenschat

3

Wat hoort bij elkaar?
 Zoek de tegenstelling.
 Trek lijnen.
 De eerste is voorgedaan.

herinneren

schuldig

een geheim bewaren

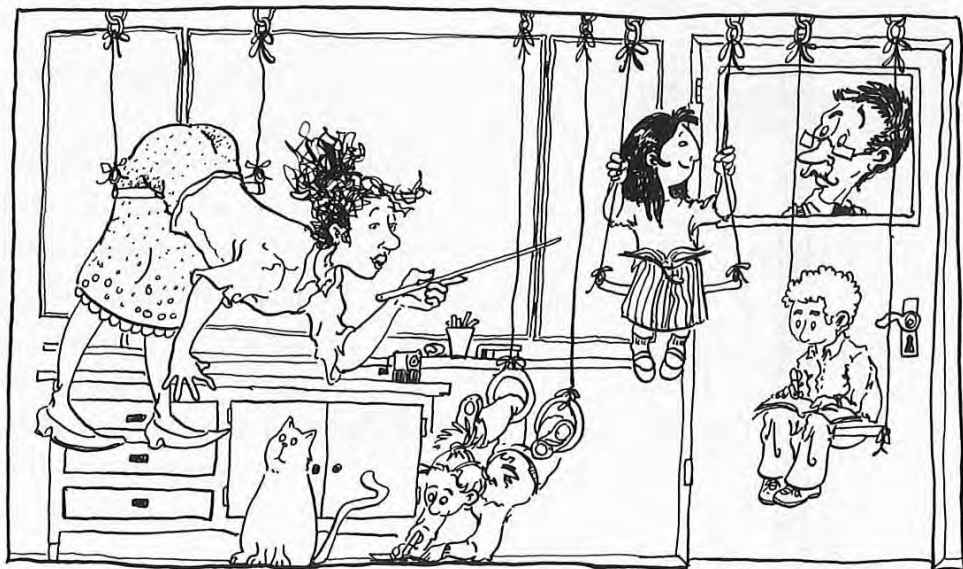
de toekomst

een geheim verklappen

vergeten

vroeger

onschuldig

Leesbegrip**1.1**

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 82 op.
Lees de tekst 'Waarom hebben kinderen geheimen?'

Waar gaat de hele tekst over?

Kies de zin waarin dat staat. Schrijf deze zin op.

1.2

Wat staat er in de tekst?
Is het goed dat kinderen geheimen hebben?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

a ja

b nee

2.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 83 op.
Lees de tekst 'Soorten geheimen'.

Pak je Leeswijzer. Wat voor soort tekst is het?

Zet een kruisje voor het goede antwoord.

a een verhaal

b een weettekst

c een doetekst

2.2

Hoeveel soorten geheimen staan er in de tekst? Schrijf ze op.

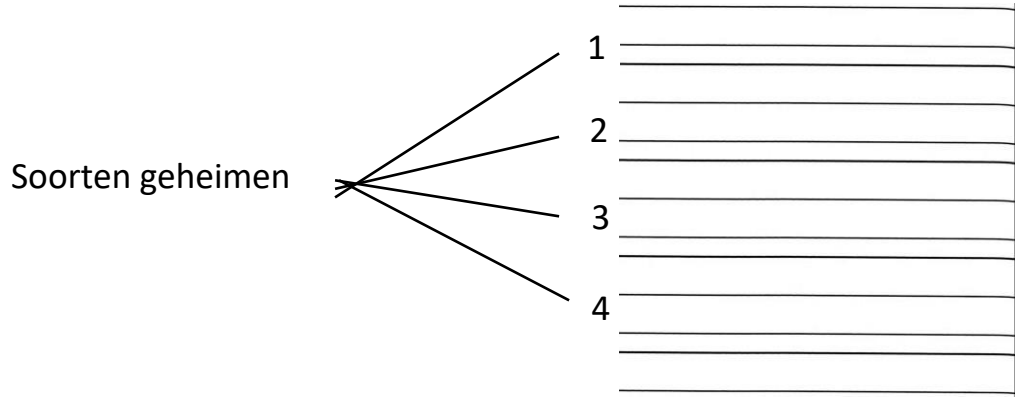

Leesbegrip

2.3 Aan welke woorden kun je zien dat er verschillende soorten geheimen zijn?
Maak de zin af.

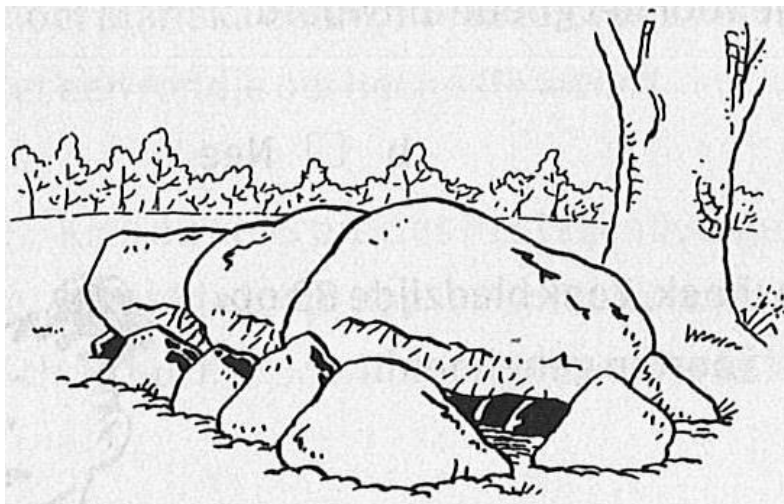
Dat zie ik aan de woorden: _____

2.4 Vul het schema in.

Leesbegrip**3.1**

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 84 op.
Lees de tekst 'Geheimen van vroeger'.
Bekijk ook de tekening.

De mensen hebben niet altijd hetzelfde van de hunebedden gedacht. Aan welke drie woorden zie je dat?

1

2

3

3.2

Wat is het onderwerp van deze tekst?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a stapels stenen
- b wat mensen van hunebedden dachten
- c bedden van hunen

Leesbegrip

3.3 Vul nu het schema in.

wat mensen van
hunebedden dachten

1 _____
2 _____
3 _____

4 Wat doe jij 's morgens voordat je naar school gaat?
Schrijf drie dingen op in een kort verhaaltje.
Gebruik de woorden 'eerst', 'dan', 'ten slotte'.

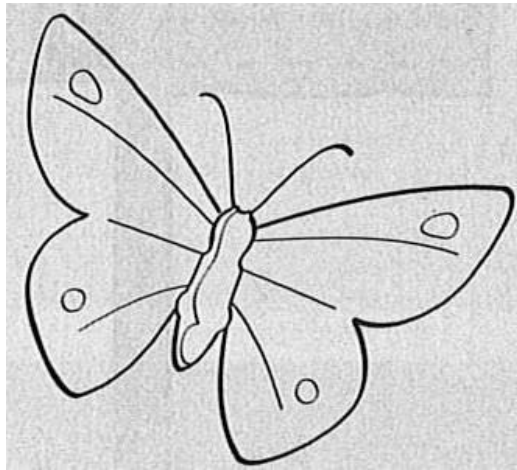

5

Lees.

Door onderzoek hebben mensen het geheim van de hunebedden opgelost. Ook in de natuur hebben mensen veel ontdekt wat eerst een geheim was. Denk maar eens aan hoe uit een heel klein eitje een prachtige vlinder kan groeien.

Wat begrijp jij niet en wat zou je er graag van willen weten?
Vul het schema in met het onderwerp op de deelonderwerpen.

(ten eerste) _____

(ten tweede) _____

(ten derde) _____

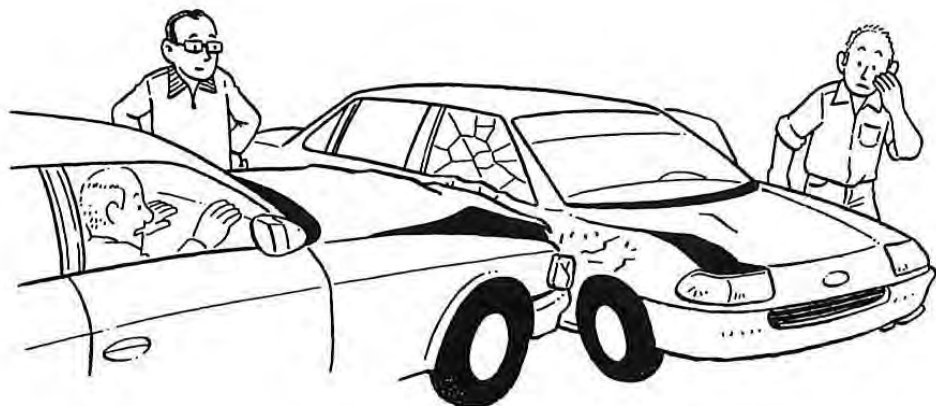
Taalbeschouwing

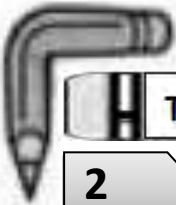
1

on- wan- her-

Vul in. Kies uit het hok.

1	_____	_____toestand	= slechte toestand
2	_____	_____gaan	= verkeerd gaan
4	_____	_____drukken	= opnieuw drukken
5	_____	_____geluk	= geen geluk, pech
6	_____	_____hoop	= geen hoop
7	_____	_____toelaatbaar	= niet toelaatbaar, verboden
8	_____	_____trouwen	= geen

Taalbeschouwing

2

Vul in.

Zeg het anders met on-, wan-, her-, of mis-. Bijvoorbeeld:

opnieuw kauwen

-

herkauwen

1 niet aangenaam

-

2 geen orde

-

3 opnieuw bouwen

-

4 niet voorbereid

-

5 zich verkeerd gedragen

-

6 opnieuw gebruiken

-

7 niet redelijk

-

8 niet dankbaar

-

9 opnieuw trouwen

-

10 niet praktisch

-

 Taalbeschouwing

3

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 91 op.
Lees de tekst bij nummer 1.

Hieronder zie je de brief van Tes. Hij moet veranderd worden.
Eerst begon de brief met 'Gisteren'. Maar nu staat er 'Vandaag'.
Daardoor moeten er woorden in de zinnen veranderen.
Kijk goed naar de brief bij nummer 1 in je Taalleesboek.
Je hoeft alleen de woorden die veranderen in te vullen.

Beste Hedi,

Vandaag _____ Tim heel erg raar.

Hij _____ een geheim op zolder.

Maar hij _____ het niet laten zien.

En nu _____ hij van de zoldertrap.

Hij _____ een grote bult op zijn hoofd.

Maar hij _____ niet.

Nu _____ ik het geheim zelf zoeken.

Maar ik _____ het niet.

Ik _____ vragen of je

me _____ helpen zoeken.

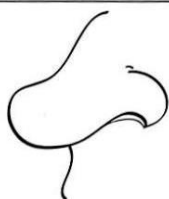

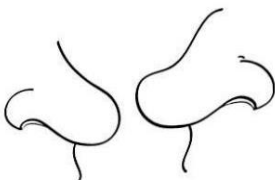

Spelling
1 Schrijf het woord onder de plaatjes.

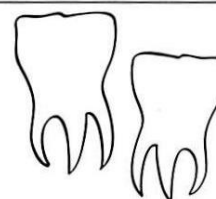

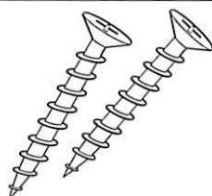

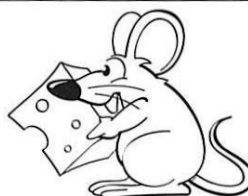

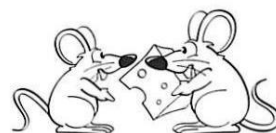

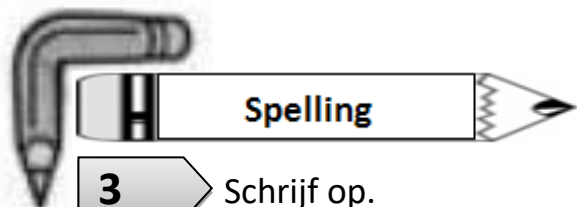

2 Kies uit: s, z, f of v.

- 1 Ik doe een brie in de brie enbus.
- 2 Mijn vader was boo maar mijn moeder was nog bo er.
- 3 Mag ik een hal pond koffie en twee hal e broden?
- 4 Moeder snijdt een roo van de ro enstruik.
- 5 De torteldui vliegt mee met de postdui en.
- 6 Er staan een half gla cola en drie gla en appelsap op de tafel.
- 7 Als ik een brie naar opa en oma schrij , schrij en zij meestal meteen een brie terug.

3 Schrijf op.

1

2

3

4

5

6

7

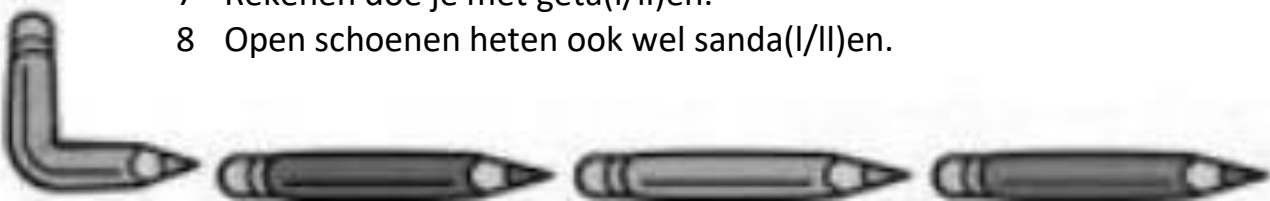
8

9

10

4 Welke letters passen in het woord?
Zet een cirkel om de juiste.

- 1 De kinderen van de koning zijn prinsen en prinse(s/ss)en.
- 2 We hebben tot negen uur televisie geke(k/kk)en.
- 3 Ik ga deze kaart naar mijn oma stu(r/rr)en.
- 4 Je moet de verf een beetje verdu(n/nn)en.
- 5 Mark heeft zijn been gebro(k/kk)en.
- 6 Opa en oma zijn gisteren naar Amerika vertro(k/kk)en.
- 7 Rekenen doe je met geta(l/ll)en.
- 8 Open schoenen heten ook wel sanda(l/ll)en.

Stellen

1.1 Vul de puzzel in.
Op elke stip komt één letter.

1	de zevende letter van 'regenjas'	____	.
2	niet vroeg	.	____
3	het vrouwtje van een haan	.	____
4	die zit onder je mond	.	____
5	groot water	.	____
6	rond speelgoed	.	____

Welk woord staat er in de hokjes?
Lees van boven naar beneden.

Schrijf het woord hier

Stellen

- 1.2** Best moeilijk, maar probeer het maar.
Schrijf in één of twee zinnen op wat een alinea is.

- 2.1** Je gaat een verhaal verzinnen.
De titel wordt: 'Het vreselijke geheim van Mariska'.
Schrijf bij elk deelonderwerp eerst het antwoord op de vraag op.

Deelonderwerp 1: Wat is het geheim?

Deelonderwerp 2: Waarom houdt Mariska het geheim?

Deelonderwerp 3: Moet ze het aan iemand vertellen?

Stellen

2.1

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 82 op.

Bekijk de rebus bij nummer 1.

Een rebus is een soort geheimschrift.

Lees deze rebus en schrijf hieronder op wat er staat.

2.2

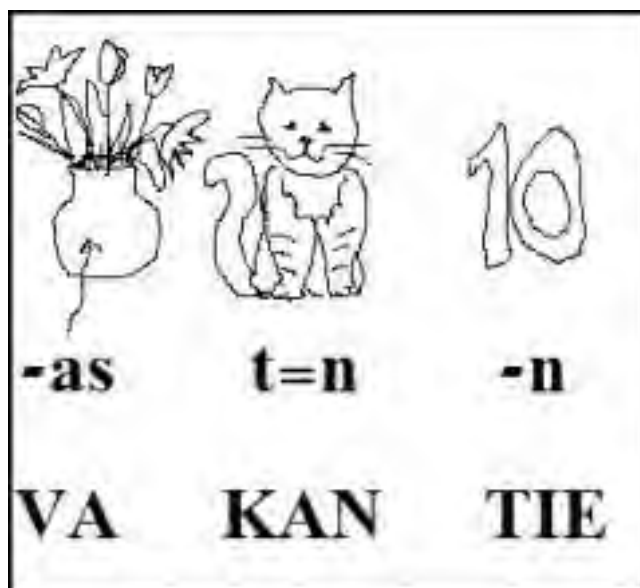
Bedenk het antwoord op de vraag uit de rebus.

Schrijf je antwoord op in een rebus.

Schrijf het eerst op een kladblaadje en daarna in je schrift.

Geef dan je schrift aan een klasgenoot.

Die moet zeggen wat jij bedoelt. Is het antwoord goed?

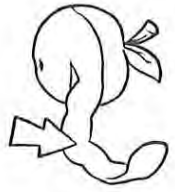

Woordenschat

1.1 Welk woord staat in deze rebus?

+

+

u = e -s

il = ut

e = i en één t = g

Er staat:

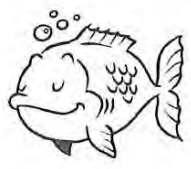

Woordenschat

1.2 En welke zin staat hier?

p = d

- v

b = m + n

tr = geh - n

- lk

h = sch - en

sch = pl

Er staat:

Leesbegrip

- 2.1** Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 90 op.
Lees de tekst 'Geheimzinnig'.

Lees de regels 5 tot en met 9 nog eens.

Welk woord vertelt dat er een opsomming van geheimzinnige dingen komt? Vul in.

Dat is in regel 8 het woord: _____

- 2.2** Welke geheimzinnige dingen zijn dat dan?
Schrijf twee dingen op.

- 2.3** Lees de regels 11, 12 en 13 nog eens.

- 1 Na welk woord staat welke geheimzinnige dingen ouders doen?

Dat is het woord: _____

- 2 Welke geheimzinnige dingen doen ouders volgens de schrijver?

Schrijf twee dingen op.

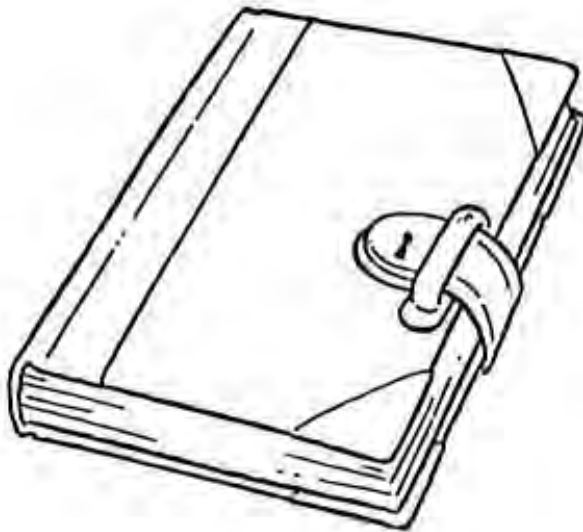

Leesbegrip

2.4

Lees tot slot de regels 14 tot en met 18 nog eens.
Na welke woorden staat waar zusjes hun opschrijfboekjes verstoppen?

Na de woorden: _____

3

Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 90 op.
Lees de tekst 'De geheimen van Stonehenge'.

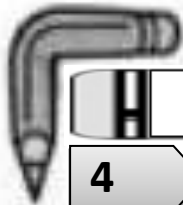
Lees de regels 6, 16 en 19 nog eens.
Na welke woorden worden er voorbeelden gegeven?

Regel 6: _____

Regel 16: _____

Regel 19: _____

Leesbegrip

4

<p>1 Wat doen die stenen daar? Er zijn veel verschillende ideeën over.</p>	<p>Zoals ...</p>	<p>1 landingsbaan _____ 2 _____ 3 _____ _____</p>
<p>2 Vroeger gebruikten de mensen de stenen als</p>	<p>Bijvoorbeeld</p>	<p>1 _____ _____ 2 _____ _____</p>
<p>3 De mensen konden dus dingen voorspellen met de stenen.</p>	<p>Zoals ...</p>	<p>1 _____ _____ 2 _____ _____</p>

5

Maak zelf een schema in je Taalschrift over het onderwerp 'geheimzinnig'.
Wat voor dingen vind jij geheimzinnig?

voorspellen:

Voorspellen is als iemand iets voorspelt, dan zegt hij dat het gaat gebeuren. Dan is hij er zeker van dat het gaat gebeuren.

de toekomst:

De toekomst is de tijd die nog moet komen.

verwachten:

Als je iets verwacht, denk je dat het gaat gebeuren. Als je verwacht dat het gaat regenen, dan denk je dat het gaat regenen. Je bent er niet zeker van.

vroeger:

Vroeger betekent de tijd die is geweest. Bijvoorbeeld vroeger leefden er minder mensen op Aruba.

(zich) herinneren:

Als je je iets herinnert, weet je het nog en denk je er weer aan.

de ervaring:

De ervaring is een belevenis, iets of een gebeurtenis die je hebt meegemaakt.

1 Kruis het goede antwoord aan.

1 Een ervaring is:

- iets wat je hebt gedroomd.
- iets wat je graag zou willen.
- iets wat je hebt meegemaakt.

2 Een beschutting is:

- een plekje dat je beschermt tegen zon, regen of wind.
- als je 2 dingen aan elkaar vastmaakt.
- als je iets verstopt.

3 Een schuilplaats is:

- een plaats waar je voor straf naar toe moet.
- een plaats waar je je verstopt.
- een plaats achter in de zaal.

4 Voorspellen is:

- als je zegt wat er gaat gebeuren.
- als je zegt hoe iemand iets moet schrijven.
- als je wilt dat er iets misgaat.

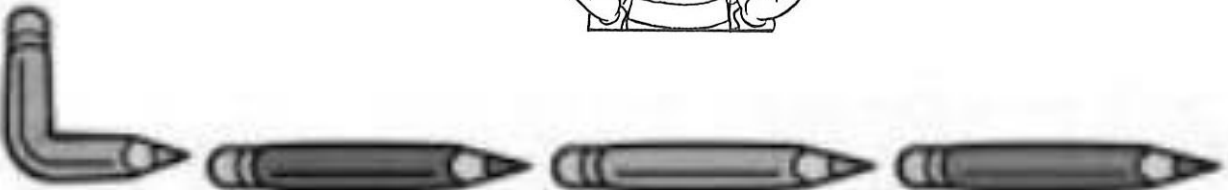
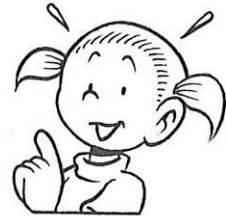

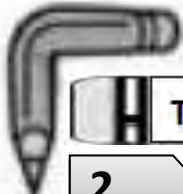
5 Verwachten is:

- als je zeker weet dat er iets gebeurt.
- als je niet wilt dat iets gebeurt.
- als je denkt dat er iets gebeurt.

6 Een gebeurtenis is:

- iets vervelends.
- iets wat gebeurd is.
- iets waar je bang voor bent.

Taalbeschouwing

2 Pak je Taalleesboek. Zoek bladzijde 91 op. Lees de tekst bij nummer 1.

Lees de eerste twee regels van de brief van Tes nog een keer.
Wanneer schrijft Tes de brief?
Vul twee woorden in. Kies uit het hok.

gisteren	nu	vorige week	vroeger	vandaag
----------	----	-------------	---------	---------

Tes schrijft de brief _____ of _____

3 Is het een vandaag-zin? Of is het een gisteren-zin?
Zet een rondje om het goede woord.
De eerste zin is voorgedaan.

1	Tim speelde met zijn geheim op zolder.	<u>gisteren</u> / vandaag
2	Tes wist niet dat het een zaklantaarn was.	gisteren / vandaag
3	Tim verstopt hem onder zijn hoofdkussen.	gisteren / vandaag
4	Daar vinden Tes en Hedi hem niet.	gisteren / vandaag
5	Die bult op zijn hoofd jeukt.	gisteren / vandaag
6	Tim haalt de pleister er voorzichtig af.	gisteren / vandaag
7	Hij stapte mis op de trap.	gisteren / vandaag
8	Zijn voet gleed van de trede.	gisteren / vandaag
9	Zijn hoofd stootte tegen de trap.	gisteren / vandaag
10	Tim gooit de pleister in de afvalbak.	gisteren / vandaag

Taalbeschouwing

4.1

Hier zie je allemaal vandaag- of nu-zinnen.
Maak jij er eens gisteren- of vroeger-zinnen van.
Schrijf de woorden op die veranderen.
De eerste zin is voorgedaan.

- 1 Tico is alleen op zijn kamer. was

- 2 Hij schijnt met zijn zaklamp op de muur. _____

- 3 Hij loopt naar het raam. _____

- 4 Hij schuift het gordijn op een kier. _____

- 5 Daar loopt Frits. _____

- 6 Vlug richt Tico de zaklantaarn op zijn gezicht. _____

- 7 Frits knippert met zijn ogen. _____

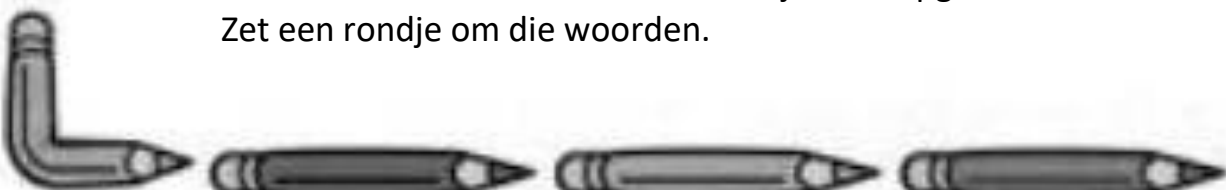
- 8 Wie doet er zo flauw? _____

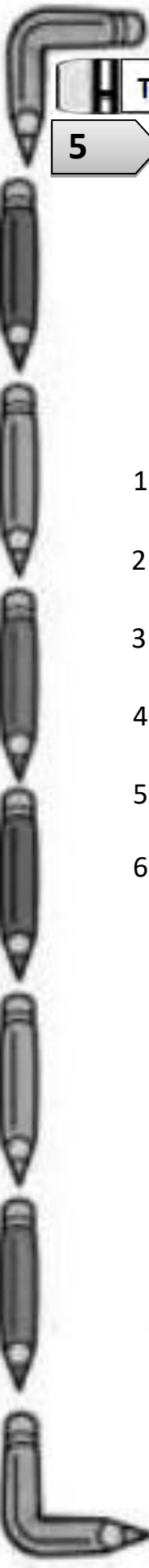
- 9 Boos loopt hij door. _____

4.2

Kijk nog eens naar het verhaaltje in opdracht 4 hierboven.
In zin 1 veranderde 'is' in 'was'. De 'i' is een 'a' geworden. Dat
klinkt heel anders.
In welke zinnen klinkt het woord dat je hebt opgeschreven ook heel anders?
Zet een rondje om die woorden.

Taalbeschouwing

5

Maak een zin met elk woord uit het hok.
Schrijf erachter of het een vroeger-zin of een nu-zin is.
De eerste zin is voorgedaan.

sleep pakte plakt bracht ziet won

		vroeger of nu?
1	Trini sleep haar potlood.	vroeger
2	_____	_____
3	_____	_____
4	_____	_____
5	_____	_____
6	_____	_____

Spelling

1.1 Vul het goede woord in.

oplossing	voorstelling	fotograaf	avontuur
personeel	vanavond	omgeving	toneelstuk

1 Het huis staat in een mooie ...

2 We gaan ... vroeg naar bed.

3 Weet jij een ... voor dat probleem?

4 De ... is al begonnen.

5 Ik laat pasfoto's maken bij de ...

6 Die firma heeft veel ... in dienst.

7 Zij speelde de hoofdrol in een ...

8 We beleefden een spannend ...

1.2 Verdeel de woorden die je hebt opgeschreven in klankgroepen. Onderstreep de korte en lange klanken in het woord.

Spelling

3 Schrijf het meervoud op. Kijk goed naar het voorbeeld.

laars	<i>laarzen</i>	muis	<i>muisen</i>
neus	_____	kruis	_____
reis	_____	huis	_____
buis	_____	kies	_____
grens	_____	prijs	_____
hals	_____	gans	_____

4.1 Vul bij ieder woord een **f** of een **v** in.

schrij[]les brie[]enbus dui[]enhok hal[]vol
 gol[]breker oe[]ening boe[]enwagen damschi[]en

4.2 Schrijf de woorden nu in de goede rij.

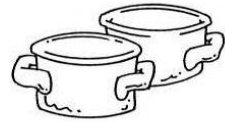
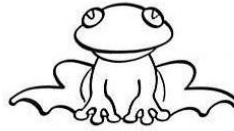
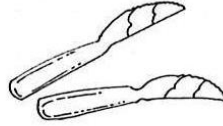
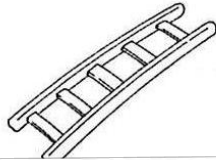
f	v
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

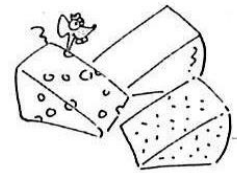

Spelling

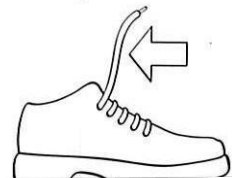
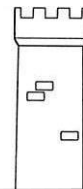
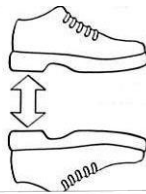
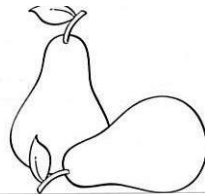
1 Vul het goede woord in.

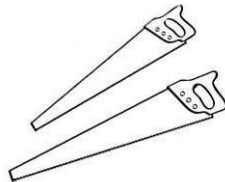
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

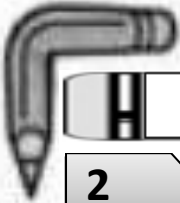
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Spelling

2

Vul in. Kies uit het hok.
Een deel van de letters is al ingevuld.

hete	adders	lege	grote	kikkers	kwaken
vlammen		lekker		krullen	flessen

1 De _____ liggen _____ te slapen in het
_____ warme zonnetje.

2 De kinderen brachten de _____ naar de glasbak.

3 De _____ dat het een lieve lust
is.

4 De kapster maakte _____ in het
haar van Julie.

5 Pas op voor die _____!

3

Schrijf de woorden uit het hok nog eens op. Heeft het woord een
korte of een lange klank?

lange klank: _____

korte klank: _____

Spelling

- 4** Trek een streep tussen de woorden die bij elkaar horen. Schrijf ze daarna naast elkaar op. De eerste woorden zijn voorgedaan.

braaf druiven

braaf

brave

half stijve

scheef halve

doof scheve

druif dove

stijf brave

- 5** Maak de woorden langer.

kies

blijf

1 Als je je _____ goed poetst, _____ ze gezond.

wolf

vies

2 _____ zijn beslist geen _____ dieren.

grijs

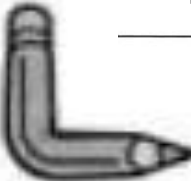
muis

3 Zijn _____ _____ erg oud?

dief

prijs

4 Een paar slimme _____ hebben alle _____ gestolen!

Taalbeschouwing

6 Lees de zinnen. Kies het goede doewoord en vul het in.

zit of zet?

1 De hond _____ rechtop en geeft zijn baas een pootje.

zit of zet?

2 De hond _____ de puppy voorzichtig op de grond.

ligt of legt?

3 De hond _____ op het kleed.

ligt of legt?

4 De hond _____ zijn kop op de schoot van zijn baasje.

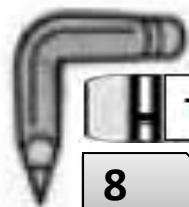
7 Wat kies jij? Zet een kruisje voor het goede antwoord.

Woorden als **eten**, **slapen** en **rekenen** zijn:

a de- en het-woorden

b doewoorden

Taalbeschouwing

8

Lees de woorden in het hok.

Maak hier lange woorden mee met **on-**, **her-** of **oer-**.

geluk	kauwen	dom
schrijven	dankbaar	sterk

Schrijf de woorden op.

9

Herbeginnen betekent: opnieuw beginnen.

Maak ook zulke woorden met **her-**.

- 1 opnieuw bouwen van een ingestort huis: _____
- 2 opnieuw openen van een opgeknapte winkel: _____
- 3 een boek nog een keer lezen: _____
- 4 voor de tweede keer of derde keer trouwen: _____
- 5 opnieuw gebruiken, bijvoorbeeld van oud papier: _____

10

- 1 In welke woorden betekent mis- 'slecht' of 'verkeerd'?
Zet om die woorden een rondje.

misselijk

misstap

misdienaar

mistig

mismaakt

- 2 In welke woorden betekent wan- 'slecht' of 'verkeerd'?

wanorde

wandelaar

wanneer

wandelend

wankelen

11

Lees.

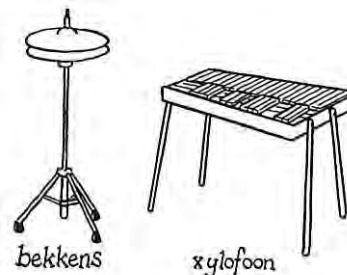
Muziekinstrumenten

Bij een snaarinstrument ontstaan de klanken door het trillen van de snaren. De trillingen worden dan opgevangen in een kastje, zoals bij een viool of gitaar.

Daar wordt het geluid versterkt.

- 5 Bij blaasinstrumenten ontstaat ook een trilling. Niet door snaren, maar door in een instrument te blazen, onder andere bij een fluit en een trompet.

Op slaginstrumenten wordt geslagen, meestal met een stok, zoals bij een trommel, bekkens en een xylofoon.

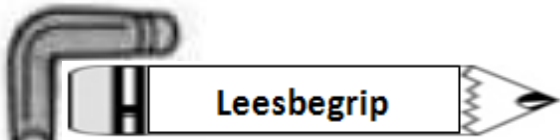

- 1 Lees regel 1 tot en met 4 nog eens.
Welk signaalwoord kom je daar tegen?
Schrijf het op.

- 2 Welke voorbeelden staan er achter dat signaalwoord?

- 3 Lees regel 5 tot en met 7 nog eens.
Welk signaalwoord kom je daar tegen?
Schrijf het op.

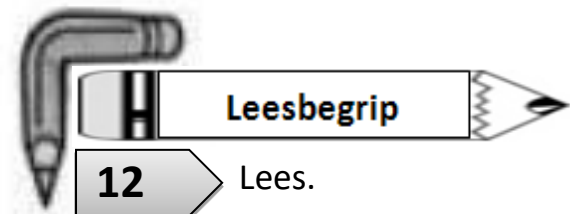
4 Hoeveel blaasinstrumenten worden er genoemd?
Zet een kruisje voor het goede antwoord.

- a een
- b twee
- c drie
- d vier

5 Lees regel 8 en 9 nog eens.
Welk signaalwoord kom je daar tegen?
Schrijf het op.

6 Hoeveel slaginstrumenten worden er genoemd?
Schrijf ze op.

Leesbegrip

12

Lees.

Snaarinstrumenten

Het woord zegt het al: een snaarinstrument heeft snaren. De snaren worden gemaakt van verschillende materialen, onder andere van katoen, zijde en kattendarm.

Je hebt verschillende soorten snaarinstrumenten. In de eerste plaats noemen we de tokkelinstrument. Tokkelen betekent: snaren één voor één bewegen. Tokkelinstrumenten zijn bijvoorbeeld de gitaar en de harp.

In de tweede plaats zijn er de strijkinstrumenten. Bij strijkinstrumenten wordt een strijkstok gebruikt.

Strijkinstrumenten zoals viool of cello zijn heel bekend.

In de derde plaats heb je de toetsinstrumenten. Het bekendste voorbeeld is de piano. In een piano zitten snaren. Die worden in trilling gebracht door op een toets te drukken.

- 1 Welk signaalwoord wordt er gebruikt in de eerste alinea?

- 2 Hoeveel soorten snaarinstrumenten worden er genoemd?

- 3 Aan welke signaalwoorden kun je dat zien?

- 4 Zet een streep onder de signaalwoorden die je vindt in alinea 2, 3 en 4.

Woordenschat

- 13** Wat hoort bij elkaar? Zoek de tegenstelling.
Trek lijnen. De eerste is voorgedaan.

herinneren	—	een geheim verklappen
schuldig	—	vergeten
een geheim bewaren		vroeger
de toekomst		onschuldig

- 14** Kruis het goede antwoord aan.

1 Een ervaring is:

- iets wat je hebt gedroomd.
- iets wat je graag zou willen.
- iets wat je hebt meegemaakt.

4 Voorspellen is:

- als je zegt wat er gaat gebeuren.
- als je zegt hoe iemand iets moet schrijven.
- als je wilt dat er iets misgaat.

2 Een beschutting is:

- een plekje dat je beschermt tegen zon, regen of wind
- als je 2 dingen aan elkaar vastmaakt.
- als je iets verstopt.

5 Verwachten is:

- als je zeker weet dat iets gebeurt.
- als je niet wilt dat er iets gebeurt.
- als je denkt dat er iets gebeurt.

3 Een schuilplaats is:

een plaats waar je voor straf naar toe moet.

een plaats waar je je verstoppt.

een plaats achter in de zaal.

6 Een gebeurtenis is

iets vervelends.

iets wat gebeurd is.

iets waar je bang voor bent.

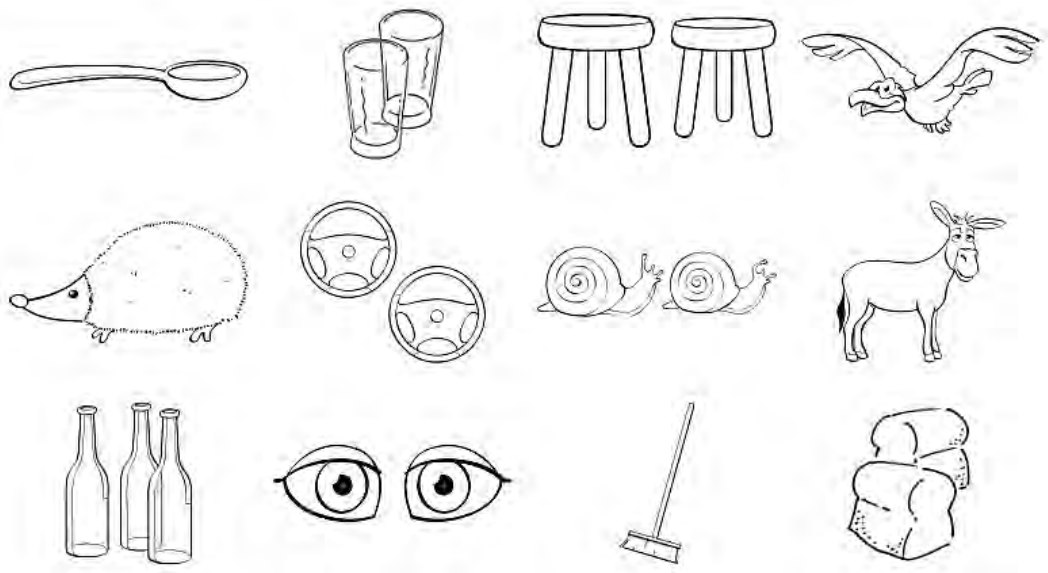

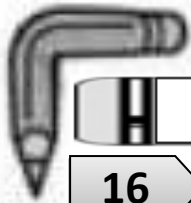
Spelling

15

Welke woorden hebben evenveel letters?
Schrijf die naast elkaar.

vier letters:	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
vijf letters:	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
zes letters:	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
zeven letters:	_____	_____	_____
	_____	_____	_____
	_____	_____	_____

Spelling

16

Schrijf eerst het woord op en daarna het meervoud.

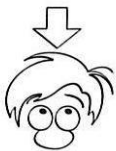
Hierin doe je bloemen.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

een heel grote man

_____	_____
_____	_____
_____	_____

een beestje op je hoofd

_____	_____
_____	_____
_____	_____

een huisdier

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Dit krijg je als je gewonnen hebt.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Spelling

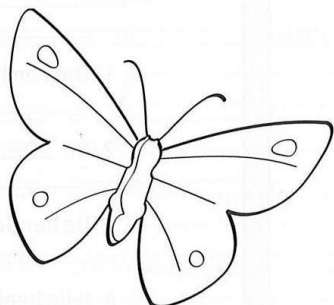
17

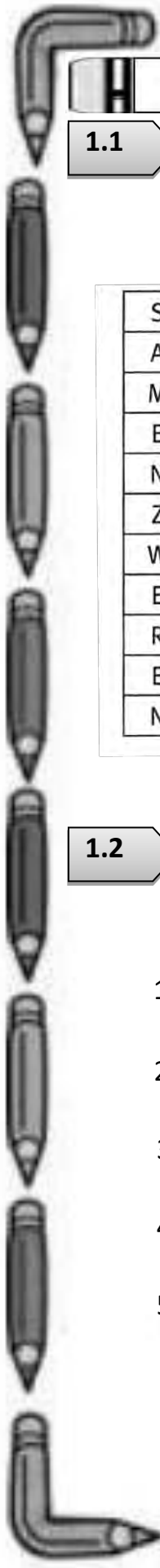
Vul de woorden in.
Let op! Sommige letters staan al in de puzzel.
Welk woord staat er van boven naar beneden in het hok?
Schrijf dat eronder.

- 1 Zeggen dat je iets zult doen.
- 2 Je kunt ze op het strand vinden.
- 3 Er wordt wijn van gemaakt.
- 4 Ze nemen stiekem iets mee.
- 5 Hoeveel dagen heeft een week?
- 6 Ze fladderen van bloem naar bloem.

b	e						
	s						
		d					
d							
		z					
v	l						

Het woord is: _____

Stellen

1.1

Deze woordzoeker staat vol met (geheime) woorden.

Streep ze aan. Er is al één woord voorgedaan.

S	C	H	U	I	L	P	L	A	A	T	S
A	P	I	T	?	Z	L	I	T	S	U	P
M	C	O	D	E	Z	W	E	E	P	A	A
E	D	E	O	G	A	W	I	E	A	T	N
N	N	E	V	R	U	D	R	G	E	M	N
Z	G	J	M	O	Z	G	N	E	E	O	E
W	E	A	R	G	E	O	W	I	J	?	N
E	H	T	E	H	T	Z	E	S	U	D	D
R	E	W	E	S	K	L	I	K	K	E	N
E	I	I	S	S	T	I	E	K	E	M	O
N	M	S	?	B	E	L	O	V	E	N	K

1.2

Kies vijf woorden uit de woordzoeker.

Schrijf ze nu op in geheimtaal.

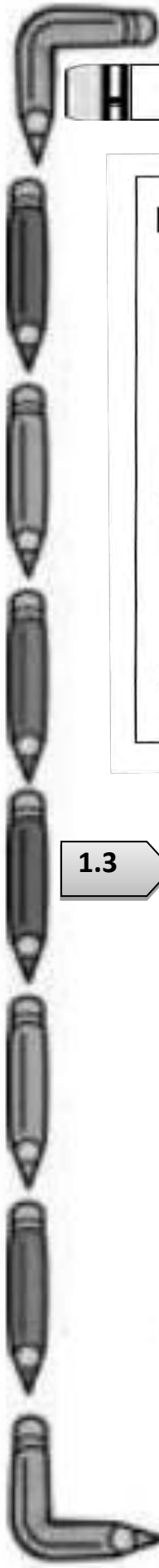
1 _____

2 _____

3 _____

4 _____

5 _____

Stellen

Dit is 'de code':

a	b	c	d	e	f	g	h	i	j
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
k	l	m	n	o	p	q	r	s	t
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
u	v	w	x	ij	z				
21	22	23	24	25	26				

1.3

Kies drie woorden uit de woordzoeker die iets met geheimen te maken hebben. Maak dan met elk woord een zin.

1 _____

2 _____

3 _____

Stellen

2

Schrijf de zinnen die je hebt bedacht bij opdracht 1.3 op in geheimschrift. Gebruik de code die op bladzijde 72 staat.

1 _____

2 _____

3 _____

